

Número 36, març 2015

La rumba catalana

Candidata a patrimoni cultural immaterial de la humanitat

Article

Entra

Descobrint la gralla

Ivó Jordà

El so de les places i carrers del nostre país

L'entrevista

Entra

Las Migas

Mar Robles

"Ens agrada molt la força que es crea entre dones, sobretot al ser tan diferents"

Gent Esmuc

Entra

Nonitz

Nur de Andrés

Música amb sabor a Lee Konitz

Gent Esmuc

Entra

La música que explica històries

Laura Valls

El quartet Aloma ofereix un concert descriptiu

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

Subscriu-te a la nostra revista

Rebràs per correu electrònic les novetats de L'ESMUC digital i podràs afegir comentaris als articles

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Recull de tots els continguts publicats

Agenda ESMUC

Entra

La rumba catalana

Candidata a patrimoni cultural immaterial de la humanitat

Carla Gordo
Graduada per l'Esmuc.
Representant a Barcelona
de la Setmana de la
Rumba Catalana.

Posa't en contacte

Editorial

Altres publicacions

0

El 28 de març l'Esmuc va acollir l'acte d'impuls a la candidatura transfronterera perquè la rumba catalana opti al reconeixement de la UNESCO com a patrimoni cultural immaterial de la humanitat. Es tracta d'una activitat destacada de l'edició de 2015 de la Setmana de la Rumba Catalana i organitzada per la Representació a Barcelona de la Comissió Europea, l'Esmuc, la Casa Musicale de Perpignan i l'Escola de Música Moderna de Girona.

L'acte va consistir en una taula rodona internacional d'experts catalans i francesos que van analitzar l'estat de les coses i van fer propostes de projecció de la rumba catalana i sobre els criteris entorn de la candidatura. Hi va haver un torn de paraula obert als assistents, seguida de l'actuació en primícia del projecte musical de Tato & Peret Reyes. Els assistents van poder accedir gratuïtament al concert de presentació del segon disc del grup 9SON que va tenir lloc a la Sala Apolo a les 21h del mateix dia.

L'oportunitat de posar en valor la rumba catalana duu aparellat un reconeixement implícit a l'aportació cultural de la comunitat gitana catalana en el context europeu. En canvi, vist el dinamisme i la pluralitat de l'escena de la rumba catalana, considerem molt improbable que vagi associat a temptatives de dirigisme cultural. Justament, la voluntat de l'acte d'impuls a la candidatura és propiciar estratègies compartides que es traslladin a les agendes polítiques de l'Espai Català Transfronterer.

El món globalitzat fa més atractives les manifestacions culturals singulars i la rumba catalana ha demostrat tenir prou potencial per a esdevenir un gran actiu patrimonial, educatiu, acadèmic, editorial i escènic. El flamenco, per exemple, és una tradició musical que presenta nombrosos paral·lelismes amb la rumba catalana i que ha estat reconeguda per la UNESCO. D'altra banda, l'experiència del món dels castellers constitueix un precedent inspirador.

Com a impulsors de l'acte situem el focus sobre la qualitat del procés i la reflexió crítica, així com la capacitat d'alinejar múltiples agents culturals, d'identificar oportunitats de desenvolupament, d'aglutinar suports i de dinamitzar la societat.

Els eixos d'acció de la Setmana de la Rumba Catalana són la projecció internacional de la rumba catalana i la millora social de les comunitats gitanes establertes a l'Espai Català Transfronterer. Per a saber-ne més i consultar la programació d'enguany visiteu el web www.rumbacatalana.eu

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019

Mònica Tarré

El meu lema? *Nulla dies sine linea*

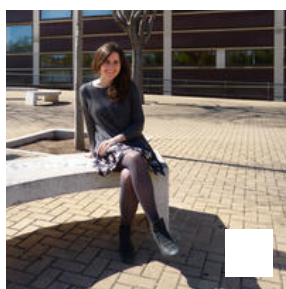

Posa't en contacte

La tònica dominant

Altres publicacions

0

La Mònica Tarré és dels estudiants que estan fent el projecte final i, per tant, acabaran –de moment– la seva trajectòria a l'Esmuc. Ella, com a estudiant de musicologia, va passar per la redacció d'aquesta revista i, si voleu, en podeu recuperar els seus articles. Serveixi aquesta Tònica dominant de modest homenatge a tots els que en un moment o altre han col·laborat amb nosaltres.

El principal tret del meu caràcter? La capacitat per motivar-me.

La qualitat que més valoro en una persona? Que faci el que vol i sent sense por al que diran els altres.

El meu principal defecte? Ambició

La meva ocupació preferida? Donar classes

El meu somni de benestar? Tenir la possibilitat de conèixer món.

Quina fóra la meva pitjor desgràcia? No gaudir amb el que faig.

Què voldria ser? Comissària d'exposicions (temàtica artística i musical)

On desitjaria viure? Sona tòpic, però on pogués ser feliç

Quin animal prefereixo? Mixeta

Algun so o música que avorreixo? Els sons del metro

Quin va ser el primer disc que vaig comprar? Elvis Presley

Els meus escriptors preferits? Léon Tolstói, J. D. Salinger, Jorge Luís Borges.

Els meus personatges de ficció? Els hòbbits

La pel·lícula de la meva vida? *Cadena de favors (Pay It Forward)*, 2000

Els meus intèrprets preferits? Sílvia Pérez Cruz, Yo-Yo Ma, Luka Sulic.

Els meus compositors predilectes? J. S. Bach, Antonín Dvorák, Edward Elgar, Serguéi Rachmaninov.

Una musiqueta que no me la puc treure del cap? *Les hèbrides*, de Mendelssohn

Els meus pintors predilectes? Johannes Vermeer, Caspar David Friedrich, Gustav Klimt, Oskar Kokoschka.

Les meves relacions entre sons i colors (o altres sentits)? Depèn del dia, però avui el Re el veig verd i el Mi, vermell, per exemple...haha

Els meus herois de la vida real? Les dones de la meva família

Els meus herois històrics? Tot aquell que es va revolucionar per canviar i millorar els drets humans.

Un disc que m'hagi encantat, darrerament? *11 de Novembre*, de Sílvia Pérez Cruz

Un concert inoblidable? Un concert d'Apocalyptic a la Sala Apolo

Un paisatge preferit? El mar des d'una muntanya

Els noms que prefereixo? Anna i Gemma

Què detesto més que res? Els miserables

Quins dons naturals voldria tenir? Lògica brillant

Estat present del meu esperit? Estat de fortalesa

Fets que m'inspiren més indulgència? Els que es cometen des de la innocència.

Amb quina cançó m'identifico? *Fields of gold*

El meu lema? *Nulla dies sine linea*

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 54, gener 2017

Números anteriors

- **Número 81, gener 2020**
Número 81, gener 2020
- **Número 80, octubre 2019**
Número 80, octubre 2019
- **Número 79, juliol-setembre 2019**
Número 79, juliol-setembre 2019
- **Número 78, juny 2019**
Número 78, juny 2019

Gent Esmuc

Gent Esmuc és una secció de la revista pensada per mostrar la vitalitat musical de professors, estudiants i altres membres de la comunitat educativa de l'Escola. Sempre que hi apareguin ressenyes de discos, llibres, partitures o altres publicacions, les trobareu disponibles a la Biblioteca de l'Esmuc.

La música que explica històries

El quartet Aloma ofereix un concert descriptiu

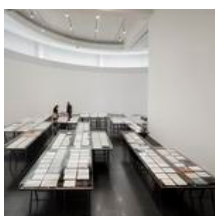
Musicorum et Cantorum

L'ensenyament del Cant Gregorià en l'Edat Mitjana

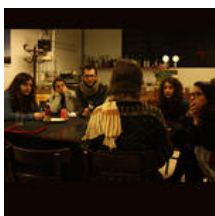
Nonitz

Música amb sabor a Lee Konitz

Muscar Art & Llenguatge

Els alumnes del grup de percussió de l'Esmuc sonoritzen els espais del MACBA

"Quina utilitat té l'anàlisi musical?"

Irene Valle obre el cicle de *DeWatts* que organitza la JAM

Més que un manuscrit

Emilio Ros-Fàbregas al cicle Barcelona Sonora

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
- Número 80, octubre 2019

La música que explica històries

El quartet Aloma ofereix un concert descriptiu

Laura Valls
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions 0

Es preveia un esdeveniment sense sorpreses imprevistes. Formació clàssica, de quartet de corda. Dos violins, viola i violoncel interpretant Vivaldi i Beethoven, *Les quatre estacions* i la incògnita sobre quin dels setze quartets seria l'escollit per sonar la tarda del dijous dia dotze de març. Però finalment no ho va acabar sent, un concert de música clàssica convencional. La música descriptiva a través del quartet de corda, tal com s'anunciava en el programa, va sonar en la seva faceta més literal.

Viatge sonor per la història de la música és el nom del cicle que, del febrer fins al juny d'aquest any, porta els diferents estils musicals que s'estudien a l'Esmuc per un seguit de Centres Cívics de Barcelona. Jazz, flamenco, swing, barroc, rock, música antiga, tradicional... Al Centre Cívic Navas li tocava el torn al **Quartet Aloma**, format per les estudiants Marina Sala i

Raquel Gómez al violí, Patrícia Torres a la viola i Clàudia Romaní al violoncel. Una seixantena de persones conformaven el públic, que rebé amb un aplaudiment la seva entrada a la sala.

Les quatre estacions és una obra prou coneguda per al públic general, la famosa composició de Vivaldi que posa música al cicle de l'any: és un clar exemple de música programàtica, anomenada així perquè segueix un programa, un text que es proposa evocar o descriure. I això és el que volia transmetre el Quartet Aloma, sumant-se a una iniciativa que ha començat a tenir èxit en el panorama de la música clàssica: la d'intentar apropar la seva música a l'oient. No és estrany sentir a parlar de l'anomenat problema de la música clàssica, del seu estat moribund o de la seva necessitat d'actualitzar-se davant la creixent pèrdua d'un públic que l'escolti. Sigui o no certa aquesta situació, el cas és que aquest tipus de concert resulta una alternativa força interessant que, a jutjar pels calorosos aplaudiments que seguien les interpretacions de les peces, va agradar molt al públic assistent.

Així, una presentadora es va encarregar de portar el fil conductor anomenant els diferents moments musicals, els quals les noies tocaven d'exemple abans de interpretar el moviment complet (tal com els pizzicatos representant flocs de neu de l'hivern, els ocells de la primavera, el ball dels camperols a la tardor...). A continuació, i sortint-se del guió previst en el programa de mà, una agradable sorpresa: el preciós *lento* del quartet número dotze de Dvorak. O com sol ser conegut, de l'*Amèrica*. En aquest cas, un altre exemple d'una música amb una comunament acceptada imatge de referència, que és la de l'Amèrica de finals del segle XIX. No va ser comentada d'una manera tan literal com en els motius del Vivaldi, però tot i així aquesta qualitat de música que descriu va ser igualment exposada. Per últim, va cloure el concert el primer moviment del Quartet número quatre de Beethoven. Aquí el repte era més gran, ja que no és una obra que es consideri dins de la categoria de música programàtica. Per això, van optar per explicar quina història havien imaginat elles. Les pròpies intèrprets van parlar de persecucions, bons i dolents, damisel·les en dificultats i herois disposats a salvar-les.

Finalment, el públic va tenir la oportunitat de conèixer una mica més als músics en un torn de preguntes que també resulta poc habitual. Les iniciatives de plantejar els concerts des d'una altra perspectiva tenen, com és lògic, els seus defensors i detractors: no podem dir que siguin ni millors ni pitjors, simplement és una manera d'escoltar diferent que, en aquest ampli mercat on les possibilitats es van expandint cada cop més, s'agraeix.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

Musicorum et Cantorum

L'ensenyament del Cant Gregorià en l'Edat Mitjana

Daniel González Camhi
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions 0

Un nou disc se suma a la ingent tasca d'investigació i difusió del cant gregorià que el grup [Schola Antiqua](#) porta a terme des de fa anys. La proposta és especialment interessant, ja que s'aboca a un dels temes que han estat marginals en el guix de les produccions discogràfiques: l'ensenyament.

[Musicorum et cantorum](#), íncipit de la coneguda màxima de Guido d'Arezzo, dóna títol a aquesta producció. Amb una característica cura en la documentació, [Juan Carlos Asensio](#) i el seu grup dissenyen un recorregut pels punts essencials de l'ensenyament del cant gregorià a l'Edat Mitjana.

La primera pista ens introdueix a aquest món sonor amb una curiosa melodia afegida al text del teòric aretí que intitula aquest disc.

Antigament els principiants, després d'haver après a llegir, eren ensenyats a entonar els tons salmòdics, fórmules de recitació melòdica dels salms. De la mateixa manera, la primera part del disc ens porta amb paciència pedagògica per cadascuna de les sonoritats dels tons de l'[octoechos](#).

Una de les diferències entre *musicorum et cantorum* rau en conèixer el saber heretat d'èpoques anteriors. L'erudició lligada a la pràctica musical es fa palesa en la següent secció de pistes, en què es canta una sèrie de melodies que exemplifiquen vivament els antics termes de la teoria musical grega.

Interioritzades les sonoritats dels tons, els cantaires eren instruïts en la teoria dels intervals. L'ensenyament dels *diastemata* moltes vegades es feia amb el suport d'un instrument mitjançant el qual fossin clarament perceptibles les distàncies entre els tons. Schola Antiqua, en el seu afany per guardar fidelitat a les pràctiques antigues, decideix reconstruir el mètode amb l'ajuda del saltiri, tocat per Eduardo Paniagua.

A partir del segon terç del segle XI s'incorpora una importantíssima eina en la pedagogia musical: la solmització. Fins llavors els sons, almenys en la pràctica, no tenien cap nom propi. A això seguiria la invenció de l'escriptura amb pautat i clau, tècnica que va créixer l'agilitat dels mètodes d'ensenyament. Tots aquests avenços estan il·lustrats escrupolosament.

Finalment s'arriba als exemples més pròxims a la pràctica litúrgica real, les anomenades Antífones model, que tot i no haver estat part del repertori litúrgic, servien com a exemple per reconèixer el to que millor convenia a una antífona.

Aquest disc s'insereix en la branca pedagògica del grup, i està íntimament agermanat amb l'anterior [Octoechos Latino](#) (Pneuma, PN-0380) de 2002, que a més acompanya la monografia dedicada al cant gregorià escrita pel director de l'ensemble, Juan Carlos Asensio. Cal agrair aquest interès per aspectes avui descuidats en la producció discogràfica, ja que acosta el públic a una de les experiències cardinals en la vida musical de l'Edat Mitjana.

Músicorum et Cantorum

Schola Antiqua, Juan Carlos Asensio (dir.)

Pneuma (PN-1480), 2013

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Nonitz

Música amb sabor a Lee Konitz

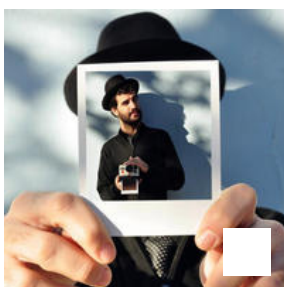
Núria de Andrés
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

Marcel·lí Bayer. Fotografia
d'Ester Molera

Acompanyat d'una bona herència musical, neix durant aquests darrers anys un nou músic d'entre els carrers de Barcelona. Aquest és [Marcel·lí Bayer](#), i la seva passió pel jazz i en especial el saxo enriqueixen la seva qualitat musical. Va iniciar la seva formació musical a través del clarinet. La seva intenció era tocar el saxo, però encara tenia les mans massa petites. Per això es va formar en clarinet durant deu anys i, tan bon punt va tenir les mans més grans, ja aptes, es va decantar cap al saxo. De formar-se a mans de Salvador Lopez, deixeble del seu avi, va passar al Taller de músics, i es va graduar en Magisteri musical a la UB. En finalitzar els seus primers estudis va seguir formant-se a la l'Esmuc en el grau d'interpretació.

[Nonitz](#) neix l'any 2011 a mans de Bayer i els seus vuit acompanyants, sota el paraigua de la discogràfica lleidatana [Quadrant Records](#), la qual destaca per la interessant tasca que duu a terme amb l'edició musical d'una bona part de la "pedrera de músics de casa". Aquest disc, però, no sorgeix del no

res. [Nonitz](#) és el projecte de final de carrera que va realitzar en acabar els seus estudis l'any 2010 a l'Esmuc, tal com explica en una entrevista realitzada per [Sax Sound Magazine](#), una revista digital centrada en temes relacionats amb el saxo. El disc va ser gravat per Jordi Vidal als estudis Laietana, mesclat i masteritzat per Ferran Conangla i compta amb el disseny i les fotografies de Gema Darbonens. Va ser [presentat](#) el dia 15 de març de 2013 a la sala Jamboree.

Els estudiants d'interpretació de l'Esmuc havien de presentar un projecte al voltant d'un personatge. Marcel·lí Bayer va centrar-se en un *jazzista* en actiu i amb una extensa carrera. La font d'inspiració de Bayer a l'hora d'idear el projecte té noms i cognoms: [Lee Konitz](#). El 2006 va treure un disc en el qual presentava uns arranjaments de temes actuals de Konitz per part de [Ohad Talmor](#), saxofonista i compositor americà d'origen israelià. Bayer va voler fer-li un homenatge, fer un disc paral·lel basant-se en els arranjaments de Talmor, però centrat en temes més antics, fent-ho amb una instrumentació semblant: clarinet baix, saxo baríton, banjos, etc., i amb nonet, es a dir, amb un conjunt format per nou instruments.

Cal esmentar que el nom del disc, prové, com es pot suposar, de la fusió entre la seva inspiració, Konitz, i la formació musical que l'acompanya, un nonet.

Després d'anys d'interès cap a Konitz, Marcel·lí Bayer aconsegueix un bon apropament al seu univers i estil musical. Però no és l'únic motiu que reforça el bon resultat del projecte. Bayer va tenir la sort de poder contactar amb el mateix Konitz i aquest va accedir a ajudar-lo en la gravació de quatre dels onze temes del disc. En aquesta presa de contacte, Konitz també va ajudar-lo en el procés de creació, aportant aquells petits detalls per tal d'entrellaçar línies melòdiques, introduccions i processos cadencials, sonoritats... tot aplicant-hi el seu toc personal. Aquest procés d'apropament mutu va ajudar molt a poder matisar sabors i aspectes estilístics que considero que aporten gran validesa en aquest intencionat homenatge.

Un altre detall a considerar és també la composició d'instrumentistes, de gran qualitat, amb els quals compta Bayer: Lluç Casares –clarinets i saxo baríton–, Cèlia Torres –violoncel–, Santi Careta –guitarra i banjo–, Tom Johnson –trombó–, Marc Cuevas –contrabaix–, Pol Omedes –trompeta–, Marcel·lí Bayer –saxo alt, arranjaments i direcció–, Joan Terol –bateria– i Cèsar Joaniquet –saxo tenor–.

[Nonitz](#) ha sigut el primer disc que ens ofereix Bayer, però, tot i així, ha obtingut el premi al [Millor disc de l'any 2011](#) per l'Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya ([AMJM](#)), i el "Premi de la crítica" en la categoria de jazz als premis Enderrok 2012 (on no va quedar gaire satisfet del reconeixement que van rebre alguns dels músics, en comparació amb d'altres, segons ho explica en una [carta d'opinió](#) publicada el 15 de març de 2012 al diari "El Punt Avui"). Aquests premis, tot i això, demostren la gran riquesa d'aquest disc i del projecte en si, així com la valoració positiva que s'ha fet posteriorment per part de crítics i experts en l'àmbit del jazz i la música moderna.

Més tard, potser degut al gran èxit del primer disc, n'ha llançat dos més: *Les narrations* a través de [Whatabout Music](#), l'any 2013 i *1680* amb Discordian Records, l'any 2014.

Actualment segueix el seu camí pel terreny de la música, acompanyat del seu saxo alt, i en ocasions d'altres instruments com el saxo soprano, saxo tenor, saxo baríton, clarinet, clarinet baix, flauta travessera i flauta en sol. A més, es dedica a escriure música i arranjaments, alhora que realitza, també, classes de saxo al Taller de músics de Barcelona.

Nonitz

Marcel·lí Bayer

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Sessions d'enregistrament amb Lee Konitz (Foto: Gema Darbonens)

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

Musical Art & Llenguatge

Els alumnes del grup de percussió de l'Esmuc sonoritzen els espais del MACBA

Alba Muñoz
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

Gent Esmuc

Altres publicacions 0

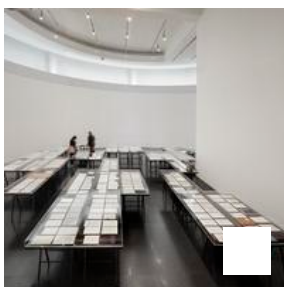

Foto: EOS-AF, Estudi Orpinell & Sánchez | Artesania Fotogràfica

Sembla que l'art conceptual i la música contemporània lliguen bé, o almenys és la impressió que et podies endur si voltaves per les instal·lacions del MACBA el dissabte 14 de març al vespre. Continuant amb la col·laboració del museu amb la nostra escola, els alumnes del Grup de Percussió de l'Esmuc van actuar a l'espai dedicat a la mostra *Art & Language*, posant banda sonora a algunes de les obres exposades. La Col·lecció Philippe Méaille d'Art & Language, dipositada al Museu d'Art Contemporani de Barcelona des de 2010, està estretament vinculada amb la revista *Art & Language* (1969), que fou una de les plataformes de creació multiteòrica més intenses de la segona meitat del s. XX. El material de la mostra reflecteix el caràcter conversacional i discursiu de la publicació periòdica, amb textos que expressen certa resistència a significar i que demanen un lector amb expectatives crítiques i sense prejudicis.

Els estudiants i intèrprets Alba Rodríguez, Paula Piñeiro, Virva Kussi, Julián Enciso, Pau Montané, Cristian Pons, Ferman Rodríguez, Guillem Ruiz, Joan

Pérez-Villegas, Juan Daniel Artacho i Manuel Roda van tocar, sota la direcció artística del professor de l'Esmuc Miquel Bernat, peces dels compositors François Sarhan, Mark Applebaum, Casey Cagelosi i Dan Senn, a més de tres obres d'estrena mundial de Jesús Rueda: *Sunrise* (2014), *Sunset Among Flowers* (2015) i *Ruy* (2015), totes elles per vibràfon sol. Així d'entrada, les obres de la mostra i les obres musicals tenien un component en comú: l'ús de la paraula en el seu discurs; la majoria de vegades, termes convertits en significants lliures de significats que exploren les possibilitats que hi ha més enllà de la relació tan limitada que hi ha entre l'objecte-paraula i l'objecte-idea que hi va associada. La vessant dinàmica del llenguatge, la conversació, estava present a moltes de les obres que es van tocar. Diàlegs, soliloquis, paraules sense sentit, interacció física entre intèrprets, mímica, coreografia i indicacions de gestualitat, feien que la música tingués vida i moviment, aquest component de canvi constant i incertesa implícit en l'ideari dels artistes i filòsofs d'*Art & Language*, que lamentaven i lluitaven contra l'estaticitat a la qual arribava una obra d'art al final del seu procés de creació.

De la mateixa manera que no és la paraula el que caracteritza aquest art sinó la forma d'utilitzar-la, penso que el que resulta més revolucionari musicalment no és tant l'obra musical sinó la forma de presentar-la. L'interessant de l'experiència musical que ofería aquest concert-exposició és sobretot el poc que tenia de concert, tal com normalment l'entendem i amb totes les connotacions que hi té implícites. Els músics, disposats estratègicament en diferents racons de les instal·lacions, feien la seva *performance* amb total independència dels altres músics, dels que es trobaven separats. L'espectador-oient triava l'itinerari i el seu propi ritme, de manera que era ell qui escollia les peces que escoltava, les vegades que les escoltava i l'ordre en què les escoltava. L'oient podia marxar a la meitat d'una interpretació, o afegir-se a una altra quan ja estava encetada. I penso que això és importantíssim i molt interessant en un context en què s'aposta per la llibertat, tant de l'artista com del contemplador de l'obra d'art.

Les formes de fer art han canviat i com a conseqüència també ho haurien de fer les formes d'accedir-hi. Aquest concert ha estat una experiència molt refrescant, per ser coherent amb el que predica la ideologia que l'ha acollit i prescindir de la idea decimonònica de què per gaudir de la música d'algú altre t'has d'asseure i no aixecar-te fins que acabi. Conclusió: un públic dinàmic per a una obra d'art dinàmica.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

• Partitura oberta

• La música té la paraula

• La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019

"Quina utilitat té l'anàlisi musical?"

Irene Valle obre el cicle de *DeWatts* que organitza la JAM

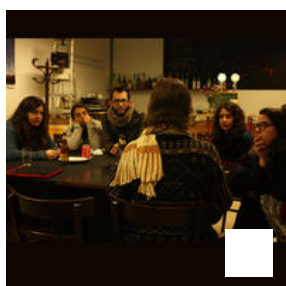

Clàudia García-Albea
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions 0

DeWatts a l'Espai Mallorca

L'[Espai Mallorca](#) s'omplia el passat dimecres 18 de març d'objeccions, suggeriments, qüestions i respostes generadores de noves reflexions al voltant de l'anàlisi musical i la forma pedagògica que aquesta adquireix quan és traslladada a les aules dels conservatoris de Grau Professional. Així s'obria el cicle de debats organitzats per la JAM (Jove Associació de Musicologia), amb un seguit de crítiques al sistema educatiu musical, en base a l'experiència personal dels assistents, que giraven entorn a la investigació en què està treballant l'estudiant de musicologia de l'[Esmuc](#) Irene Valle de Lope, de la qual exposava els trets principals tot conduint-los vers al diàleg entre els presents.

La [JAM](#) és una associació sense ànim de lucre que reuneix tots aquells interessats en promoure i participar de l'activitat musicològica a Catalunya. Esdevenint reflex d'un dels objectius de l'entitat, els [DeWatts](#) es presenta com a espai de posada en pràctica dels estris i conceptes que els joves musicòlegs aprehenen en l'acadèmia, així com d'intercanvi d'opinions i argumentacions respecte propostes de recerca individuals que (per fi!) poden entrar en contacte amb el col·lectiu. D'aquesta manera, el treball de fi de grau amb què Irene Valle conclourà la seva estada a l'Esmuc, va tenir l'oportunitat d'entrar en discussió amb altres punts de vista uns mesos abans d'haver-se d'exposar davant del tribunal.

"Analizando el análisis en Grado Profesional: Modelos presentes y una propuesta metodológica" era el títol que portava la sessió en qüestió. Amb la revisió d'una sèrie de plans d'estudi de l'anàlisi musical a l'estat espanyol com a punt de partida, i ja des de primer moment amb intervencions diverses per part dels participants, Irene Valle va presentar la proposta d'aplicar tres tipus d'anàlisi, el paradigmàtic de Ruwet, el prolongacional de L. B. Meyer i el narratològic d'Almén, a l'assignatura de la matèria que s'imparteix als conservatoris de Grau Professional. Seguint la tendència musicològica de qüestionar-se per tot concepte bàsic, la conversa va acabar derivant en el replantejant de fets que sovint assumim: "Quina utilitat té l'anàlisi musical?"

Els *DeWatts* han estat acollits amb els braços ben oberts per l'Espai Mallorca. És un espai que anhela pertànyer a tots els usuaris de la cultura que aposten per promocionar-la en totes les seves vessants artístiques i creatives. És l'espai idoni per la petjada que van poder deixar alguns estudiants de l'Esmuc el passat dimecres 18 de març, i que retroalimentaran al llarg del cicle amb més veus que s'animin a formar-ne part, com es preveu al proper debat del 8 d'abril. Actualment, la JAM també està duent a terme el projecte [Filming Music](#), amb el qual els interlocutors dialoguen i potencien la reflexió a través de l'audiovisual.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Més que un manuscrit

Emilio Ros-Fàbregas al cicle Barcelona Sonora

Juan José Bolinches
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

Gent Esmuc

Altres publicacions

0

El principal objectiu de la conferència donada per [Emilio Ros-Fàbregas](#) fou mostrar el que es pot aprendre estudiant les fonts musicals de qualsevol període. Aquesta conferència va ser l'última del cicle "[Barcelona Sonora](#)" i ressonà a l'aula del Seminari de musicologia el passat dia 10 de març.

Per començar la conferència Ros-Fàbregas ens va fer una petita introducció on va parlar principalment d'un objectiu concret que hauria de tenir el futur musicòleg: "És molt important tenir una bona metodologia per estudiar les fonts musicals". Aquesta idea fou recolzada per la narració de l'experiència pròpia amb els manuscrits musicals i les seves marques d'aigua, les quals poden esclarir molts dubtes sobre la història del manuscrit i, avui, sobre com volem interpretar aquests manuscrits musicals. A més, va remarcar molt la importància que tenen els diferents punts de vista de les fonts musicals

perquè "la història no és una caixa on posem les coses que hem de saber, la historia és avui".

Per a l'estudi dels manuscrits del segle XV-XVI, el conferenciant va projectar una diapositiva amb tres aspectes bàsics. El primer d'ell parlava de la descripció del document basant-se amb la signatura, foliació, estructura dels plecs, filigranes del paper, copistes, inscripcions i altres aspectes codicològics. El segon punt el va subdividir en cinc tasques i es centrava en els problemes que l'investigador ha d'afrontar. Aquestes tasques consistien en: determinar la procedència de la font musical i el seu context històric, resoldre els casos d'autoria dubtosa o conflictiva, establir la possible relació estemàtica entre les fonts concordants, fer una edició crítica i tenir en compte la interpretació musical d'acord amb les pràctiques històriques. Per últim, el tercer punt anomenava elements que poden ajudar a esclarir alguns problemes, com són l'estudi de la documentació pertinent a arxius i biblioteques, situar el manuscrit en el context històric, cultural, social, artístic, literari, etc., l'"evidència interna" que és l'estudi del repertori poètic i musical, o l'"evidència externa" que són els aspectes codicològics, és a dir, fer una reconstrucció del procés de recopilació, enquadernació, taules de continguts, etc.

En finalitzar la conferència, Emilio Ros-Fàbregas va preguntar individualment a cadascun dels assistents què estaven investigant o què els agradaria investigar, però sense cap dubte una de les frases que van marcar la conferència fou: "una de les coses que aprens quan fas una tesi és que no et pots confiar de res que estigui en lletra impresa: ho has de tornar a llegir, ho has de tornar a comprovar, encara que sigui l'investigador mes idolatrat del món".

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Descobrint la gralla

El so de les places i carrers del nostre país

Ivó Jordà
Graller graduat a l'Esmuc

Posa't en contacte

Article

Altres publicacions

0

La gralla és un instrument molt arrelat a la tradició catalana i protagonista de nombroses manifestacions folklòriques del nostre país. Durant dècades, el seu so ha voltat per places, carrers i escenaris d'arreu, i ho continua fent: "la gralla està de moda". Aquest article pretén donar a conèixer una mica més la gralla a aquells a qui no els és propera, i ajudar a descobrir la realitat d'un instrument que cada dia esdevé més important en el panorama musical i cultural català. Repassem doncs la gralla des de diferents punts de vista per tal que, després de llegir aquest article, ningú pugui preguntar-se: què és una gralla?

La gralla és un antic instrument de vent, de procedència probablement aràbiga, molt popular a les nostres comarques. Aquest instrument dona l'escala diatònica; si el qui el toca és destre a manejar-lo, fins i tot pot executar semitons.

Pau Casals i Defilló

ORGANOLOGIA

La gralla és un instrument de vent. El so es produeix per la vibració d'una columna d'aire a l'interior del cos central de l'instrument (...). Modifiquen l'altura dels sons i canvien la longitud de la columna d'aire a través de forats". [1] És un instrument de vent-fusta, ja que està fabricat d'aquest material. Precisant més, la situem al grup de canya doble, els quals "generen un so quan es fa vibrar l'aire (...) mitjançant un sistema de llengüeta doble. Aquestes llengüetes o inxes solen ser fetes de canya (...)". [2]

A Catalunya hi trobem també altres instruments tradicionals aeròfons de canya doble, com la dolçaina, la tarota de do i de fa, el tible i la tenora. Tot i que tenen un origen compartit, han evolucionat de forma diferent, tant per la part tècnica com per la part funcional. Arreu del món trobem instruments semblants a la gralla, que formen part de la cultura i la tradició de zones geogràfiques concretes. Alguns exemples són la *dultzaina* i la *gaita* a Euskal Herria, la *dulzaina* a Aragó, Castella i Lleó, la *bombarda* a Bretanya, el *piffero* al nord d'Itàlia o la *ghaita* i la *urna* al nord d'Àfrica.

HISTÒRIA

L'origen de la gralla és incert. Com qualsevol instrument musical "(...) neix d'una forma més o menys casual, es perfecciona segons l'ús i les funcions específiques i, a vegades, o bé desapareix o bé evoluciona per generar nous models que perduren segons les exigències socials, estètiques i funcionals del moment". [3] Tanmateix, alguns folkloristes creuen que la gralla la van dur els àrabs, d'altres que va entrar per Provença o Occitània provinent dels hindús, o també que és un invent de la cultura grecollatina. Malgrat no conèixer l'origen de l'instrument en trobem referències des del 1715.

Des del segle XVIII fins al XX, la gralla va arrelar fort molt lligada a manifestacions folklòriques com els castells o altres balls en el medi rural d'alguns punts de la Catalunya Nova; és a dir, Camp de Tarragona, Penedès i Garraf. Aquest període es coneix com l'època d'or de la gralla. Les gralles van evolucionar, els grallers van passar a tocar en grups, alguns d'ells molt populars, com Els Romeas o Els Casimiros. Es convocaven concursos, i també va aparèixer una àmplia fornada de compositors que van escriure expressament per a aquests grups de grallers, com per exemple Francesc Toldrà (pare d'Eduard Toldrà), [4] Agustí Cohí, Ramon Roig o Feliu Monné. [5]

A partir del 1915 la gralla va començar un procés de decadència causat per diversos factors, el més important dels quals va ser l'aparició de nous ritmes i formacions (i instruments) vinguts d'Europa i Amèrica, que van captar l'interès del públic, deixant de banda la música de les gralles. També van aparèixer noves propostes amb menys músics i, per tant, més barates, com per exemple els pianos de manubri, amb els quals una sola persona podia fer un ball durant hores. Alguns grallers que no acceptaven ser apartats del mercat van modernitzar els seus grups afegint instruments com el saxòfon, la trompeta o el fiscorn.

Tot i els intents de mantenir-se a l'alçada de les noves formacions, els grallers es van veure obligats a reduir els membres dels grups i a baixar sous. Tot i així, van anar resistint amb penes i treballs fins a la Guerra Civil. Un cop acabada, molta gent s'havia de guanyar la vida com fos, i per això algun dels antics grallers tocava, moltes vegades sol, acompanyant els pocs elements folklòrics que quedaven, per treure's un sobresou.

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
- Número 80, octubre 2019

Primera colla de l'Escola de Grallers de Sitges

- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Els primers passos per a la recuperació de la gralla van sorgir a Sitges la tardor del 1952. Es va crear l'Escola de Grallers de Sitges, on s'impulsava un nou model d'aprenentatge de la gralla. Fins aleshores era un sistema de transmissió familiar. Durant la dècada següent van aparèixer altres iniciatives per recuperar les festes, les tradicions, en definitiva la cultura popular, de la qual la gralla formava part. Es van arreglar gralles antigues i, a partir de finals dels setanta, se'n van construir de noves copiant els models antics. Durant aquesta dècada apareixen nous grups fixes.

I així fins als anys noranta, període en què es va fer molta feina per a la recuperació de la gralla: trobades de grallers, concursos de composició, curssets d'aprenentatge, exposicions i publicacions diverses. Entre aquestes cal destacar el primer *Mètode de gralla*, de Francesca Roig i Jaume Arnella, publicat el 1981. També cal destacar l'aparició de l'Aula de Música Tradicional i Popular, on s'ensenyava la gralla seguint un pla d'estudis, i de l'Aula de Sons, de Reus. Però aquesta recuperació es va trobar amb alguns obstacles: la falta d'instruments i canyes, un repertori que s'havia perdut, la mancança de mestres, etc.

A partir del segon mil·lenni, la gralla aconsegueix un dels moments més dolços des del seu origen, comparable a l'època d'or. Apareixen molts grups professionals i amateurs de grallers, així com moltes altres formacions que incorporen la gralla al costat d'altres instruments. També es treballa amb nous estils com el rock, la rumba, el jazz, etc. Es recuperen models antics de l'instrument i se'n inventen de nous. S'edita un gran nombre de discos i llibres, i els mitjans de comunicació en fan ressò sovint amb reportatges i articles.

Pedagògicament, des del 2006 la gralla es pot estudiar a l'Escola Superior de Música de Catalunya com a llicenciatura. També s'obren escoles de música especialitzades en tradicional, i altres escoles on fins aleshores només s'impartien instruments clàssics i moderns incorporen la gralla com a instrument per estudiar. El 2014, la Generalitat estableix l'ordenació curricular del grau professional de gralla. [6]

PARTS DE LA GRALLA

La canya o inxa

Es tracta de dues pales fetes de canya sobreposades i lligades amb fil. Alguns models, a més, també estan lligades amb filferro. En passar l'aire pel mig de les dues pales, aquestes vibren i produeixen el so. [7]

Hi ha molts models, que es diferencien per la mida i la forma, i que poden servir per les diferents gralles o alguns també per la mateixa. En ocasions, sobretot en zones concretes del territori no tradicional, s'han adaptat a la gralla models de canya d'altres instruments com la dolçaina valenciana o la tenora, ja que, sobretot als inicis, era més fàcil trobar canyes d'aquests instruments que no pas les tradicionals de gralla, moltes vegades realitzades pels mateixos músics. Els models tradicionals per gralla són les canyes/inxes de pala o quadrades [8], les quals es construeixen amb una tècnica diferent a la majoria d'instruments de canya doble, consistent en treballar dues pales des de l'inici, en comptes d'una plegada després per la meitat.

Canyes de gralla

El tudell o broquet

Té forma cònica i és la peça metàl·lica on s'acobla la canya per tal d'unir-la al cos de la gralla. A la part estreta s'enganxa la canya a pressió, i l'extrem ample s'introdueix a la part superior del cos de la gralla. [9]

Hi ha molta varietat de tudells, segons el diàmetre, la longitud, regulables o no, específics per a les gralles baixes i subbaixes, etc. Cada constructor acostuma a tenir-ne diferents models. La longitud ajuda a determinar l'afinació: més curt, més agut sonarà; més llarg, serà més greu. Així, els regulables permeten precisar l'afinació.

El cos

És la part més gran de l'instrument. Té forma cònica i és on hi ha els forats, el diàmetre i la distància dels quals permeten obtenir l'afinació desitjada. És també la part on es col·loquen les claus, en el cas que en portin, que

són de metall. El cos pot estar construït de fustes diferents (ginjoler, boix, olivera, granadillo, etc.) i, segons el model de gralla, pot estar format per una sola peça, per dues o per tres parts (campana, cos inferior i cos superior).

AFINACIÓ

En el món de la gralla hi ha dos sistemes d'afinació: 440 Hz i 415 Hz. Aquests números fan referència a la freqüència, és a dir, al nombre de vibracions per segon que produeix un so en l'aire. La nota que s'atorga a aquest nombre de vibracions i que s'agafa com a referència és el la. La resta de notes sorgeixen de relacions freqüencials.

El la-440 és l'afinació estàndard del la de sobre el do central que va ser acceptada el 1955 per l'Organització Internacional per a l'Estandardització. [10]

El la-415 és l'afinació que actualment s'ha estandarditzat per tocar música antiga i sona un semitò per sota de l'afinació a 440 Hz, escrivint transposat a la partitura mig to més amunt del que sona. També se li diu afinació en si, perquè al tocar un do d'escriptura sona un si.

En els darrers anys s'ha incorporat una nova afinació per a les gralles: el sib. En aquest cas, l'instrument és a 440 Hz però transpositor, així que s'escriu una segona major més amunt d'allò que ha de sonar; és a dir, un to. I per tant, el que produeix un so a 440 Hz és el si. Es diu així perquè en tocar un do d'escriptura sona un si bemoll.

Hi ha l'excepció del grall, el qual es troba en re o en mi♭, tot i que pràcticament no s'utilitza.

TIPUS DE GRALLA

Actualment trobem molts tipus diferents de gralla, uns basats en els models antics i d'altres de nova invenció, que imiten el funcionament d'altres instruments similars. A part, de cada tipus hi ha diversos models, ja sigui per l'afinació, per la quantitat de claus, per les característiques que li dona el constructor, etc.

Gralla seca

És el model més popularitzat i acostuma a ser pel que es comença a aprendre a tocar l'instrument. És un tub cònic amb sis forats a la part superior i un a la part inferior. En aquests forats és on es col·loquen els palpissos dels dits. Té dos forats laterals més amples situats a la part final de la gralla, anomenats aires, però són només a efectes d'afinació.

Hi ha dues afinacions d'aquest model: 440 Hz (do) i 415 Hz (si).

L'extensió pot arribar a ser de dues octaves (de sol3 a sol5), tot i que no és igual de còmode fer-la sonar en totes les seves notes. L'extensió còmoda és la primera octava, on admet més possibilitats de matisos, tant de volum com d'articulació. Tot i que es poden fer totes les alteracions, és millor no abusar-ne.

El seu so és fort i punyent, fet que la fa ideal per tocar a l'aire lliure en entorns de festes populars. No és tan ric com altres models.

Hi ha un model molt semblant, però més petit, anomenat grall o grallet. S'utilitza en poques ocasions, com per exemple ensenyar als més petits. Aquest està afinat en re o en mi bemoll.

Gralla dolça

Anomenada també gralla de claus, és molt utilitzada, sobretot per grallers que tenen cert nivell. És un model més avançat que la gralla seca i incorpora unes claus a la part de baix que li permeten arribar fins al mi3. Alguns models, a més d'aquestes claus, en tenen d'altres per poder fer alguns o tots els cromatismes. Aquestes substitueixen les posicions forcadades o de mig forat per obrir o tancar un forat amb la clau. Això permet molta agilitat a l'hora de tocar notes alterades a certa velocitat i també garanteix l'afinació. Fins i tot algunes gralles dolces tenen una clau a la part de dalt que ajuda a fer sonar algunes notes de la segona octava.

Hi ha tres afinacions d'aquest model: 440 Hz (do), 415 Hz (si) i sib.

El nom de gralla dolça ja dona pistes de que el so és més dolç. Però el so de les tres afinacions canvia molt entre elles. Les gralles en do són més punyents, mentre que el de les gralles en si és més vellutat i timbrat. Les gralles en sib tenen un so més suau, ideal per ajuntar-les amb altres instruments com el piano o metalls, però que queda una mica mancat de volum si es necessita per tocar en places i carrers.

Gralla de quatre claus

També anomenada gralla llarga, és molt semblant a la gralla dolça, però el cos de l'instrument es compon de tres parts desmuntables. Incorpora dues notes més que la gralla dolça per al registre greu, utilitzant quatre claus en comptes de dues. A final del segle XIX i durant el primer terç del segle XX hi havia gralles de fins a cinc claus, però avui dia no existeixen. Pel que fa a la resta és tot igual, però tenint en compte que aquest model no el trobem amb les claus de les alteracions.

Hi ha dues afinacions d'aquest model: 415 (si) i sib.

El so és molt semblant al de les gralles dolces dins el mateix registre, però en l'extensió més greu queda un so força nassal per l'estretor del tub.

Gralla baixa

Gralles seques

Aquest model es va inventar sobretot per substituir la gralla de quatre claus a l'hora de fer el paper de baix en els conjunts de gralles. Per fer-ho més còmode es va crear aquest instrument, una quarta més greu que la dolça. Està format per tres parts. Té claus que li permeten arribar fins al la2 (algunes gralles baixes més senzilles només fins al si2 o fins i tot fins al do2). Alguns models també tenen claus per fer totes les alteracions i una o dues per ajudar a atacar els aguts, tot i que les que no en tenen també poden fer aquestes notes, encara que no amb tanta seguretat d'afinació i atac.

Hi ha tres afinacions d'aquest model: 440 Hz (do), 415 Hz (si) i sib.

Té una tessitura de dues octaves i una mica més, a partir del la2, però és més habitual utilitzar només el registre mig i greu, que és d'una octava i mitja.

Té un so ample, profund i ric en harmònics en el registre greu, i es va fent més estret a mesura que va ascendint.

Gralla subbaixa

És l'últim model de gralla que ha aparegut. D'aparença molt semblant a la gralla baixa, és més gran i amb el cos desmuntable en tres parts. Només existeix el model amb claus per a les alteracions, a part de les que li serveixen per arribar a les notes més greus i una clau per octavar.

Hi ha dues afinacions d'aquest model: 440 Hz (do) i 415 Hz (si).

És una octava més greu que la gralla dolça però incorporant una nota més: el re2. S'escriu en clau de sol però una octava més amunt d'allò que sona.

El so és molt semblant al de la gralla baixa però una quinta més greu. Les notes més greus no es poden apianar i la resta sí, però no tant com els altres models de gralla. La seva profunditat de so garanteix harmònics greus que construeixen una bona base. A mesura que s'ascendeix, el so es torna més nasal, i fosc a partir del sol4.

REFLEXIÓ FINAL

Actualment són diverses les formes d'entendre la gralla: hi ha moltes escoles d'aprenentatge, afinacions i models de canyes diferents, etc. Això fa que existeixi una gran varietat sonora al voltant d'aquest instrument, algunes més encertades que d'altres, des del meu punt de vista, però el que és imprescindible és tractar l'instrument tal i com es mereix. No només per part dels que el toquen, sinó també dels que l'escolten. La gralla "està de moda", però aquesta popularitat s'ha de construir sobre uns fonaments sòlids i amb criteri, sempre dins les possibilitats de l'instrument, és clar, però amb dignitat musical.

PER SABER-NE MÉS

Aquí pots trobar tota la bibliografia i discografia editada sobre la gralla: <http://grallers.cat>

El llibre "Fitxa tècnica de la gralla":

<http://www.ivojorda.cat/index.php/ca/pedagogia-ca/fitxa-tecnica-de-la-gralla>

Alguns constructors:

- <http://www.sansluthier.net/ca/productes/gralles.html>
- <http://www.lagralla.info>

Per aprendre a tocar:

- <http://www.auladesons.cat>
- <http://www.emtsc.cat>
- <http://www.tocanet.cat>

Gralles dolces

Gralles baixes

[1] Diversos autors. *Nova. Enciclopèdia Catalana de l'Estudiant. Arts plàstiques. Música i Cinema. Volum 8.* Barcelona: Carroggio, 1999.

[2] Ducable, Pol. *Aerófonos de doble lengüeta del mundo.* Publicat a Internet. Barcelona: cancioneros.com, 21 de juliol de 2013. Disponible a: <<http://www.cancioneros.com/co/5302/2/aerofonos-de-doble-lengueta-del-mundo-por-pol-ducable-roges>>

[3] Orriols, Xavier. *La gralla i els Castells. Notes per a una història social de l'instrument.* Carrutxa 1-1991.

[4] Bayer, Xavier. *Francesc Toldrà i Carbonell (1900-1901). Músiques per a gralla.* Col·lecció: Calaix de Solfa núm. 1. Barcelona: Dinsic, 1995.

[5] Fontanals, Blai. *Nosaltres els grallers.* Segona edició. Sitges: Amalgama Edicions, 2010.

[6] Catalunya. Decret 179/2014, de 30 de desembre, Departament d'Ensenyament. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 31 de desembre de 2014, núm. 6780.

[7] Elias, Francesc i Elias, Joan. *Mètode bàsic per l'estudi del tible*. Sant Boi de Llobregat: Dinsic, 2001.

[8] Diversos autors. *La gralla. L'instrument musical i el seu aprenentatge*. Barcelona: Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, 1997.

[9] Diversos autors. *La gralla. L'instrument musical i el seu aprenentatge*. Barcelona: Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, 1997.

[10] L'Organització Internacional per a l'Estandardització o ISO és una organització no governamental amb representants de 150 països que elabora estàndards i normes internacionals.

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

Gralla subbaixa

Italians convidats a casa

Com integrar la terminologia musical

Josep Pujol i Coll
Professor de musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

La música té la paraula

Altres publicacions

0

Rossini cuina uns espaguetis.
Etienne Carjat

Sentint-los tan propers, amb els italians ens consta mantenir-hi la distància. De seguida els agafem confiança, entrem en un grau de franquesa fins i tot excessiu: deixem córrer l'etiqueta i passem a tractar-los com si fossin família. Fa temps que hem convertit els *spaghetti* en espaguetis, els *graffiti* en grafitis, els *carabinieri* en carabinieri i els *paparazzi* en paparazzis, i ens hem quedat tan amples. Hi ha lleus diferències entre els exemples esmentats. Portem segles de pasta i per tant hem incorporat de ple l'italianisme catalanitzant-lo sense complexos, però portem només dècades de grafitis al carrer, i per això el diccionari normatiu es fa el mesell a l'hora d'acceptar-lo. Això no vol dir que no pugem catalanitzar "graffitis", però un bon llibre d'estil de cada mitjà hauria de decidir si li posa algunes cursives, cometes, o se'l tracta com un mot ja casolà i se'l despulla de qualsevol diferenciació gràfica que l'engavanyi.

En la terminologia musical, Itàlia encara ens és més família i, per tant, com més cosins més endins. Fa poc un col·lega ens demanava com havíem d'escriure italianismes com *staccato* o *appoggiatura* als projectes finals. ¿Escriurem els plurals a la catalana (*staccatos*, *appoggiatures*) o a la italiana (*staccati*, *appoggiature*)? ¿Hi mantindrem la distància que implica una cursiva, o els convidarem a la normalitat de la rodona? L'Esmuc no té cap llibre d'estil, i per tant les solucions que proposo són opinables. L'Albert Romani ja va escriure un [article](#) a *L'Esmuc digital* aclarint moltes barrabassades "catalanes" habituals (soprà, cantàbil) i proposava algunes solucions plenes de sentit comú sobre com convidar els italians. Tot i això, encara hi ha espai per al dubte en alguns casos. [Ésadir](#), el portal lingüístic de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, ens pot ser una bona orientació. Pel que respecta a les [marques tipogràfiques](#), recomana no posar-ne a estrangerismes molt freqüents i que carregarien excessivament el text, i precisament posen com a exemple els italianismes en l'àmbit de la música clàssica. Per tant, no caldria afegir cursives al bel canto ni cometes parlant dels tempos. Que se sentin còmodes a casa. Però compte amb tanta familiaritat: què farem amb els plurals? Em sembla que llavors el criteri del [Diccionari del DIEC](#) ens pot marcar la pauta: si hi consta, com *appoggiatura* o *tempo*, pluralitzem a la catalana: *appoggiatures*, *tempos*, *allegros*, *crescendos* –i aquí discreparia de l'Albert, que defensa "els *crescendo*"–. Si no hi consta, doncs els tractarem amb respecte i una mica de distància: uns *staccati* i uns *legati*, els *castrati*, els *ricercari*. Estem sopant amb els italians, però de vegades queda el dubte de com continuarà la nit.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019

Partitura oberta

Solitud XII: *La davallada*

Manel Camp
Pianista i compositor. Cap del Departament de Jazz i Música Moderna entre 2001 i 2014

Posa't en contacte

Partitura oberta

Altres publicacions

0

La davallada és la darrera peça de *Solitud*, l'obra de Manel Camp que, des de l'abril de l'any passat, el seu autor ha tingut la gentilesa de compartir amb els lectors de l'ESMUCdigital. En aquest fragment, la buidor deixa lloc a la gravetat i, alhora, a la grandesa: la plena solitud ha fet a la protagonista ser ella mateixa.

Al llarg de dotze mesos, gràcies a aquestes entregues que han seguit la mateixa periodicitat amb què va veure la llum la novel·la, hem pogut conèixer millor l'obra pianística de Manel Camp. Però no només això. El poder evocador de la seva música, que va molt més enllà del pintoresquisme sonor, també ha servit per enriquir la nostra percepció de l'obra literària que li ha servit d'inspiració. Gràcies, Manel!

[12- LA DAVALLADA.pdf](#) 84,10 kB

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019

Las Migas

“Ens agrada molt la força que es crea entre dones, sobretot al ser tan diferents”

Mar Robles
Estudiant de Musicologia
de l'Esmuc

Posa't en contacte

L'entrevista

Altres publicacions 0

Aquest mes entrevistem [Las Migas](#), grup format per quatre grans artistes, Alba Carmona (cantant), Marta Robles (guitarrista), Alícia Grillo (guitarrista) i Roser Loscos (violinista), tres de les quals van trepitjar l'Escola. Avui dia, després d'afrontar anades i vingudes en la formació del grup, es troben per treballar en el seu concepte musical. Aquest resulta ser molt ben rebut tant a la Península com per arreu d'Europa. No paren de viatjar i treballar. Avui dia estan ficades en el seu darrer projecte...

Sabem que esteu coent un cd! Què durà de nou?

És un disc molt fresc, amb un repertori més rítmic i una producció més atrevida. Estem desitjant que surti a la llum! Arribarà de cara a l'estiu, i si no,

al setembre.

Després de córrer per mig Europa, a quins indrets us agradaria tocar?

Sí, hem viatjat moltíssim, sent tot plegat molt productiu i trobant un públic sorprenent. Anar a Amèrica Llatina i als Estats Units ens encantaria, ja que creiem que el nostre concepte s'hi entendria molt bé. Si tot rutlla, aquest any en visitarem alguns països.

Quins han sigut els problemes més notoris del vostre recorregut?

La formació del grup, ja que ha canviat molt. Avui dia estem molt unides i pràcticament no hi ha problemes. Estem en un moment dolç i donant-ho tot al màxim i amb ganes de seguir endavant.

Canviant de tema, Las Migas, com us posicioneu davant el flamenco tradicional?

No ens considerem un grup de flamenco tradicional. El flamenco és un gènere molt ampli i n'agafem moltíssimes coses; ritme, lletres, dansa i també algun *cante* tradicional. Però no és la nostra intenció posicionar-nos com un grup flamenco, ni molt menys.

Amb quin estil us agradaria definir-vos?

No ens agradaria fer-ho en cap estil. Ens ho pregunten, però nosaltres no li donem massa importància. Fem allò que ens surt de l'ànima, amb treball i passió i a vegades resulta un so flamenco, a vegades latin, bolero... El públic que ve als directes ens diuen que 'sonem' a nosaltres mateixes. No saben dir-nos on ens etiquetarien.

Dins les formacions de flamenco, no és massa habitual trobar un grup format únicament per noies. Com és que malgrat els canvis d'integrants al grup heu mantingut la idea de ser quatre noies?

Ens agrada molt la força que es crea entre dones, sobretot en ser tan diferents. Hi ha quelcom especial a l'hora de treballar i potser és perquè som totes noies, o potser no, no ho sabem... El fet és que quan en un grup tots són nois, aquesta pregunta no sorgeix. Per tant, no ens sembla malament una proposta com aquesta per a variar-ho. A nivell d'imatge també és un punt a favor nostre.

Us heu trobat amb problemes per aquest motiu?

Mai, tot el contrari. Creiem que el fet de ser tot noies a la gent li resulta especial i per això ens animen i donen forces per continuar amb el nostre projecte.

Moltes de vosaltres heu passat per l'Esmuc. Què us va animar a estudiar-hi?

És una escola on totes les disciplines es poden unir fàcilment. A més, quan vam estudiar allà (generació de l'Alba i la Marta) era l'única escola superior d'Espanya on s'impartia flamenco. L'Alícia és l'última que hi ha estudiat allà fent-hi un màster; per aprendre de l'Àlex Garrobé, que és tot un mestre.

Un cop dins, com va ser la vivència?

Contingut Actual

Número 36, març 2015

Destacats

- La música té la paraula
- L'entrevista
- Article

- Partitura oberta

- La música té la paraula

- La revista ESMUCdigital no es fa responsable de les idees i opinions expressades pels seus col·laboradors en els articles.

Contingut Anterior

- Número 24, gener 2014
- Número 22, novembre 2013
- Número 23, desembre 2013
- Número 54, gener 2017
- Número 25, febrer 2014

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
- Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
- Número 80, octubre 2019

Tenim molts bons records. Vam conèixer molta gent que avui dia són amics inseparables i moltes experiències precioses vam tenir la sort de viure. En el meu cas (Marta) el fet d'estudiar amb el Rafael Cañizares em marcarà per sempre. És un professor i guitarrista bestial.

Què milloraríeu de la vostra formació?

En el departament de flamenco, que hi hagués més acompanyament al *cante* i al ball i més assignatures relacionades amb la nostra disciplina en comptes de fer coses d'altres estils que després poc ens han servit. També seria important tractar els alumnes de flamenco assumint sincerament que la majoria no vénen amb el grau mitjà de clàssic realitzat i pràcticament no saben llegir música. Per tant, se'ls hauria d'ensenyar, perquè és fonamental, però com es pressuposa que ja en saben, tot cau en un sac buit. És un tema massa profund!

I què en destacaríeu?

La llibertat per aprendre-hi altres disciplines, altres instruments, l'oportunitat de treballar amb altres músics, rebre influències... Moltes coses són bones.

I un cop acabats els estudis a la casa, com vau sentir-vos de cara al món professional?

Mentre estudiàvem ja compaginàvem la carrera professional. Així, en acabar vam sentir un alleujament de tenir més temps per estudiar i treballar. Avui dia a vegades trobem a faltar les classes.

Quin seria el vostre consell per als alumnes que avui dia hi estudien?

Que intentin fer concerts i no s'esperin a acabar el grau per agafar experiència; que s'inventin coses i no repeteixin les existents, i que exprimeixin els seus professors al màxim.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019
- [Número 77, maig 2019](#)
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital